

การศึกษากิจการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 1

A STUDY OF SAFETY MANAGEMENT IN THESECONDARY SCHOOLSUNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE ONE.

สุชีรา ใจหวัง¹, ดร.จันทรศม์ ภูติอริยวัฒน์²

Sucheera Chaihwung¹, Dr.Jantarat Phutiariyawat²

¹นิสิตการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ (rating scales) ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.933 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน 3 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า จัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นั่นคือ ครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า หรือเท่ากับ 10 ปี จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์มากกว่า 11 ปีขึ้นไป

คำสำคัญ: การจัดการความปลอดภัย

Abstract

The purposes of this research are to study Safety Management in Secondary schools under the Secondary Educational Service Area, Office One in Three aspects, i.e. school environment management, school safety management, and safety education. The sample of the study consisted of three hundred and fifty seven teacher, from secondary schools under the authority of the Secondary Educational Service Area, Office 1. The instrument used to collect data was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, t-test and one way analysis of variance.

The research findings were as follows:

Safety management in the secondary schools under the authority of the Secondary Educational. Service Area Office One in three aspects as a whole were at a high level and individual aspects such as findings on the aspect of school environment management received a high level of feedback, as well as school safety management a high level, while feedback on safety education only received moderate feedback. Comparison of safety management in secondary schools under the authority of Secondary Educational Service Area Office One classified by school size the findings as a whole and the individual aspect had statistically significant differences at a level of .05. Comparisons between safety management in the secondary schools under the authority of the Secondary Educational Service Area Office One classified by work experience found no differences and the individual aspects found the safety education aspect, secondary school teachers with different work experience can be in safety management in secondary schools under the authority of the Secondary Educational Service Area Office One was different was statistically significant at a level of.05. In other words, secondary school teachers with experience of working for authority of the less than or equal to ten years will be in safety management in secondary schools under the Secondary Education Service Area Office One in order to keep the aspect of safety education aspect higher level than secondary school teachers with experience of over eleven years.

Keywords: Safety Management

ภูมิหลัง

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพราะประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในช่วงนี้จะมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความพร้อมและการพัฒนาการของเด็กในระดับต่อไป รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติไว้ว่า หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนได้เริ่ม เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตของแต่ละบุคคล [1] ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเติบโต เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก จึงเป็นภารกิจที่รัฐและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ ดังที่สะท้อนให้เห็นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ต่อเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก โดยการพัฒนาคุณภาพคน ปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้าง

ระบบคุ้มครองความมั่นคงทางสังคมที่สร้างหลักประกันแก่คนทุกช่วงวัย เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคนทุกวัยให้เป็นคนดี โดยมีจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข โรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงที่ต้องจัดการศึกษาโดยใช้กระบวนการต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข [2] โรงเรียนนับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อเด็กมาก ทั้งนี้เนื่องจากเด็กจะต้องใช้ชีวิตอยู่วันละ 7-8 ชั่วโมง ความรู้ ทักษะคติ ค่านิยม และประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ ความสนใจ และอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตในการทำงานของเด็กทุกคน ประการสำคัญโรงเรียน เป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมประชาชนให้มีสุขภาพดี มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้เต็มความสามารถ [3] ความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์จะประสบความสำเร็จเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับนักเรียนรู้อย่างมีความสุขและการได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีความปลอดภัย กล่าวคือถ้าการศึกษาคือความเจริญงอกงาม บุคคลจะเจริญงอกงามต้องมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ได้รับผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตและความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนไทยในหลายรูปแบบ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเกือบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน มีค่านิยมแบบบริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือย การห่างเหินจากศาสนา การทะเลาะวิวาท ติดยาเสพติด การเสพสื่อลามกอนาจาร ติดเกม รวมทั้งการจมน้ำเสียชีวิต และการประสบอุบัติเหตุจากการเดินทางของเด็กและเยาวชน ฯลฯ และอีกปัญหาหนึ่งที่มีแนวโน้มรุนแรงและหนักมากจนน่าวิตก คือ การแพร่ระบาดของสื่อที่ไม่เหมาะสมหรือสื่อลามกอนาจาร จนทำให้เด็กและเยาวชนไทยซึ่งขาดภูมิคุ้มกันในการบริโภคสื่ออยู่แล้ว มีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและนำไปสู่ปัญหาต่างๆ [4]

การรณรงค์เรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา แม้ว่าจะได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องแต่ยังพบว่ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นอยู่เสมอ มีความรุนแรงและรูปแบบที่แตกต่างกันซึ่งเด็กอยู่ในวัยซุกซน มีการเล่นที่รุนแรงโดยไม่ระมัดระวังและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ย่อมทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย แม้ว่าจะมีมาตรการการป้องกันที่ดีอย่างไรก็ตาม [5] การศึกษาวิจัยของคุณยิฉีฉีเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็กคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี รายงานว่า การจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่สูงเป็นอันดับหนึ่ง และข่าวสารที่ปรากฏในสื่อต่างๆ เช่น วิทยู โททัศน์ และจากพาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ เช่น “ทีวี- สารพัดสื่อลามกกระตุ้นเด็กไวเซ็กซ์” [6], “7 การ์ตูนอันตรายพบพิรุณกลายเป็น ตำราสอนเซ็กซ์” [7], “อนาถวัยรุ่นไทยก่อความผิดทางเพศพุ่งกว่า 2 พันคดี” [6] และข่าวที่เกี่ยวกับการลวงละเมิดทางเพศ การลงโทษ การใช้ความรุนแรงแก่เด็กและเยาวชนในรอบปีที่ผ่านมาล้วนเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสมทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักเรียน สร้างความเศร้าสลดใจให้แก่พ่อแม่ ครู บุคคลใกล้ชิด และสังคมเป็น อย่างมาก สถานการณ์ดังกล่าวทำให้รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยที่เกิดกับนักเรียนในด้านร่างกายและจิตใจ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 เป็นกฎหมายแม่บทฉบับใหม่ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 17 ม.ค. 2554 และมีผลใช้บังคับ ในวันที่ 16 ก.ค. 2554 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือจากการศึกษาข้อมูลที่เกิดขึ้นกับเด็กที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาพบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึง ปัจจุบันมี อุบัติเหตุ อุบัติภัย และความรุนแรงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก การสร้างความปลอดภัยให้แก่

เด็กนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับความสุขและการมีชีวิตที่ปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักป้องกันตนเองในสภาวะคับขัน และจัดการกับชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องมีความนโยบายการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา

อย่างไรก็ตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้กำหนดนโยบายด้านการจัดการด้านความปลอดภัยแก่นักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม การสร้างให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียนนั้น การมีนโยบายเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ หากแต่ต้องคำนึงถึงการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งโรงเรียน เป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้น แก่นักเรียน และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าประสงค์ของนโยบาย การจัดการด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 การดำเนินการด้านความปลอดภัยของโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนและด้านการจัดการเรียน การสอนสวัสดิศึกษา
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์การทำงานของคุณ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 4,767 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางการสุ่มของ เครจซี่ และมอร์แกน [8] ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นและมีครูเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling unit)

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยและสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์ความคิดเห็นสอดคล้องต้องกัน (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ทีเกณฑ์ ค่า IOC \geq .5 ขึ้นไป โดยเลือกข้อคำถามที่มี ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์ ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cranach) โดยได้ค่า

ความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ .933 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ค่าความเชื่อมั่น .935 การจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ค่าความเชื่อมั่น .924 และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ค่าความเชื่อมั่น .941

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน 3 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียน มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลางและการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา ในรายด้าน พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปีมีความเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์มากกว่า 11 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน 3 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตระหนักว่าสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อเด็กมาก เนื่องจากเด็กจะต้องใช้ชีวิตอยู่วันละ 7-8 ชั่วโมง ในโรงเรียน ซึ่งความรู้ทัศนคติ ค่านิยม และประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ ความสนใจ และอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตในการทำงานของเด็กทุกคน ประการสำคัญโรงเรียน เป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมประชาชนให้มีสุขภาพดี มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัยสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้เต็มความสามารถ[3] ความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ จะประสบความสำเร็จเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ที่มีความสุขและการได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีความปลอดภัย กล่าวคือ ถ้าการศึกษาคือความเจริญงอกงาม บุคคลจะเจริญงอกงามต้องมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นภัยคุกคามที่มีผลต่อความปลอดภัยของเด็กและเยาวชน การดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันจึงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิตและขาดการดูแลอย่างแท้จริง [9] ซึ่งตรงกับ พระศราวุธ เร่งกำแพง [10] ที่ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยสรุปไว้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพการณ์ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในโรงเรียน ทั้งที่เป็นวัตถุประสงค์ของ ตัวบุคคล วิธีการ

หรือกระบวนการต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในโรงเรียนและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของนักเรียนทั้งในด้านบวกและด้านลบ ซึ่งการวิจัยการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ครั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นดังนี้อาจเนื่องมาจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้ ดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ และทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีนโยบายให้โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามีการจัดให้ทุกโรงเรียน มีการจัดระบบป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนทุกคน จัดให้มีรั้วโรงเรียน ป้องกันบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียน มีการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลที่พร้อมให้การดูแลนักเรียนที่เจ็บป่วย มีการจัดให้มีการดูแลและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมและอาคารเรียนให้มีความมั่นคง แข็งแรง ให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับนักเรียน มีการทำป้ายเตือนในพื้นที่ที่จะเป็นอันตรายกับนักเรียนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา มีการติดตั้งกล้อง CCTV ในการเข้า-ออกโรงเรียนของบุคคล ภายนอกอย่างเข้มงวด มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนให้ทราบถึงโทษและการป้องกันภัยจากยาเสพติด มีการมอบหมายครูให้ทำหน้าที่รับเรื่องและให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ มีการกำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับที่ นชนก เสริมบุญครอง [11] ทำการวิจัยเรื่อง สวัสดิภาพของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเครือข่ายสงฆ์สมณทล กรุงเทพฯ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับสวัสดิภาพของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเครือข่ายสงฆ์สมณทล กรุงเทพฯ ด้านอาคาร-สถานที่และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ผู้ปกครองและครูในโรงเรียนเครือข่ายสงฆ์สมณทลกรุงเทพฯมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเพราะบริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบเพื่อความปลอดภัยให้กับนักเรียน มียามและภารโรงรักษาความปลอดภัยในทางเข้าออกโรงเรียนมีเจ้าหน้าที่หรือครูคอยให้คำแนะนำการเข้าออกโรงเรียนอย่างชัดเจน มีอุปกรณ์เครื่องใช้เกี่ยวกับไฟฟ้าในโรงเรียน ปลั๊กไฟอยู่เหนือมือเด็กและมีฝาปิดครอบปลั๊กอาคารเรียน ห้องเรียน และห้องประกอบมีความมั่นคง แข็งแรง มีสภาพพื้นอาคารเรียนสะอาด ไม้ลื่น ไม้มีน้ำขัง และไม่มีกลิ่นเหม็น มีขนาดของห้องเรียน โต๊ะเรียนเก้าอี้ ตู้เก็บของ กระดาน บอร์ด แบ่งเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีการแบ่งอาคารเรียนเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับเด็ก เช่น ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องนอน ห้องน้ำมีเพียงพอกับเด็ก สะอาดโปร่งสามารถตรวจสอบความปลอดภัยของเด็กมีบริเวณโรงเรียนมีสนามหญ้าและปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาร่มรื่น เพียงพอที่จะให้เด็กวิ่งเล่นและศึกษารวมชาติวิทยา มีราวกันขอบระเบียงแน่นอนหนา บันไดขึ้นลงมีราวจับกันเด็ก พลัดตกจากที่สูง ตรงกับ ศรีธัญญา บุญประกอบ [12] ได้ทำการศึกษากิจการบริการความปลอดภัย ในโรงเรียนอนุบาล เอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเพราะโรงเรียนปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 อย่างเคร่งครัดมีกฎเกณฑ์และระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการบังคับอย่างชัดเจน มีการตรวจสอบและรายงานสภาพ ของที่ดินอาคารสถานที่ ของอาคารต้องมีความคงทนถาวร แข็งแรง ปลอดภัย มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีระบบบำรุงรักษา มีอาคารสถานที่ปลอดภัย มั่นคงและแข็งแรง รวมถึง ศิริพร อนุสภา [13] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในครอบครัวชาวเลเขียน ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากโรงเรียนจัดระบบการป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียน จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลที่มีความรู้และความพร้อมในการดูแลนักเรียนที่เจ็บป่วย โรงเรียนให้ความสำคัญในการดูแลและตรวจสอบสิ่งแวดล้อม สถานที่ ได้แก่ อาคารเรียนให้มีความมั่นคงแข็งแรง โรงเรียนมีการทำป้ายหรือเครื่องหมายเตือนเพื่อให้เกิดความ

ปลอดภัยในสถานศึกษาในที่เห็นได้ชัดเจน มีมาตรฐานป้องกันโดยติดตั้งกล้อง CCTV ในการเข้าออกโรงเรียนของบุคคลภายนอกอย่างเข้มงวด

1.2 การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นดั่งนี้อาจเนื่องมาจาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ยังสร้างความตระหนักให้โรงเรียนเห็นความสำคัญของการบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ได้ไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร หรืออาจเนื่องมาจากเป็นเขตการศึกษาที่มีจำนวนโรงเรียนมาก รวมถึงกำหนดมาตรการที่ยังไม่ชัดเจนจึงทำให้มีการดำเนินการโดยเน้นด้าน 1) การกำหนดมาตรการในการดูแลความปลอดภัย 2) การประชาสัมพันธ์เรื่องความปลอดภัยให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง 3) การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียนแก่นักเรียน 4) การดำเนินการประเมินคุณภาพเพื่อเข้าสู่มาตรฐานด้านการจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา 5) การตรวจตราไม่ให้นักเรียนนำวัตถุหรือสิ่งของที่จะเป็นอันตรายเข้ามาในโรงเรียน และ 6) จัดให้มียามหรือผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยทางเข้าออกโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธัญญา บุญประกอบ [12] ได้ทำการศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญในเรื่องการบริการความปลอดภัย เช่น จัดให้มีน้ำดื่ม – ไข่ ของโรงเรียนสะอาดและปลอดภัย และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร อนุสสา [13] ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการความปลอดภัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในครอบครัวชาวเลเซียน ซึ่งผลการวิจัยด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียน มีนโยบายสำคัญในการจัดการด้านความปลอดภัยของนักเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนในการดูแลความปลอดภัยให้นักเรียน มีการกำชับกวดขันให้ครูอาจารย์ดูแลเรื่องความปลอดภัยของนักเรียน มีการจัดให้ครูอาจารย์ทำหน้าที่ครูเวรรับผิดชอบดูแลความปลอดภัยของนักเรียนทุกวัน มีการทำประกันชีวิตและคุ้มครองสุขภาพให้นักเรียนทุกคน มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์เรื่องความปลอดภัยให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยของนักเรียน มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียนแก่นักเรียน มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยและจัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟเป็นประจำทุกปี มีการดำเนินการเพื่อประเมินคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานด้านการจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา

1.3 การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นดั่งนี้อาจเนื่องมาจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 แจกนโยบายให้กับโรงเรียนในสังกัดเห็นถึงความสำคัญ ของการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านสวัสดิศึกษา พร้อมทั้งให้โรงเรียนจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาไม่ทั่วถึงและยังไม่มีกระบวนการหรือวิธีการที่จะทำให้ครูหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายด้านการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและผลเสียที่อาจเกิดขึ้นว่าเป็นสิ่งที่น่ากลัว สวัสดิศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญในสถานศึกษาเพราะสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อย่างที่ นพ.แก้ว ฤ พัทลุง [14] ได้สรุปไว้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับสวัสดิภาพนั้นไม่ใช่จำกัดอยู่เฉพาะตัวบุคคลที่ทำการศึกษานั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปยังบุคคลข้างเคียงด้วย ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับสวัสดิภาพสามารถแบ่งเป็น 2 กรณี คือสวัสดิศึกษาส่วนบุคคลและสวัสดิศึกษาชุมชน (Personal Safety Education and Community Safety Education) สวัสดิศึกษาส่วนบุคคล หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการป้องกันอุบัติเหตุและการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะจนเป็นนิสัย เช่น การเดินข้ามถนน การปฏิบัติตามกฎจราจร การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น สวัสดิศึกษาชุมชน หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยของ

ชุมชนหรือสังคมส่วนรวม เช่น การป้องกันอัคคีภัย การป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดบนถนน การระวังและป้องกันเกี่ยวกับการใช้สารเคมีที่เป็นพิษ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร อนุสสา [13] ที่ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการความปลอดภัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในครอบครัวชาวเลเซียน ผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียน บรรจุเนื้อหาวิชาด้านความปลอดภัยในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน มีการจัดทำคู่มือ สื่อ สิ่งพิมพ์ ให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยไว้ในการจัดการเรียนการสอน ครูมีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนไปสอดแทรกความรู้ในการเรียนการสอน ครูถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุและให้นักเรียนนำไปใช้อย่างถูกต้อง มีคณะกรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นด้านความปลอดภัยในโรงเรียน และไม่สอดคล้องกับศรัณยา บุญประกอบ [12] ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านสวัสดิศึกษา พบว่าครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชน จัดบริการความปลอดภัยด้านสวัสดิศึกษา อยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนสอนให้เด็กช่วยตัวเอง และเรียนรู้ที่จะช่วยตนเองได้ตามวัยและพัฒนาการ เพื่อสามารถในการดูแลตนเองในปัจจุบันและอนาคต การดูแลความปลอดภัยให้กับเด็กอนุบาล เป็นหน้าที่ของทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน การสอนและการสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ เพื่อการช่วยตนเองให้สอดคล้องกับพัฒนาการเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ใหญ่จัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยกับเด็กและกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องความปลอดภัย

2. เปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต

1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสิทธิภาพการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต

1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก 1) จำนวนงบประมาณที่ได้แตกต่างกันจึงทำให้ความสามารถในการดำเนินการในด้านต่างๆ เพราะในการดำเนินงานด้านต่างๆ นั้นย่อมต้องใช้งบประมาณทั้งสิ้น 2) บริบทของโรงเรียนแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม ผู้ปกครอง เงินสนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานของเอกชน หรือแม้แต่เครื่องอำนวยความสะดวกที่โรงเรียนจัดหาให้ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลในการดำเนินการ 3) ความสัมพันธ์และประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย 1) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลางจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก 2) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก 3) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก และ 5) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลาง ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการบริหารจัดการและการดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว เพราะสภาพแวดล้อม ผู้บริหาร งบประมาณที่ได้รับแตกต่างกัน และสิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่จะนำมาเป็นต้นทุนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังเช่น วิจิตร สถิตอำมรงค์[15] ได้ศึกษาสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย จัหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนเครือมหาวิทยาลัย จัหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกายภาพ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารและด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของ

โรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพบุคลากร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน 1) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลางจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก 2) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก 3) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก 4) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลาง และ 5) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจมีผลมาจากบุคลากรของโรงเรียน เพราะโรงเรียนขนาดเล็กจะมีบุคลากรน้อย จึงทำให้การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมีน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษรวมถึงงบประมาณที่แตกต่างกัน เพราะโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันย่อมได้รับงบประมาณไม่เท่ากัน ดังที่ เอ็มอัชมา วัฒนบูรานนท์ [3] ได้กล่าวว่าการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการความปลอดภัยในด้านต่างๆ และการให้บริการการรักษาพยาบาล เมื่อประสบอุบัติเหตุ การบริการเครื่องอำนวยความสะดวก การบริการปฐมพยาบาล และการจัดสารวัตรนักเรียนด้านความปลอดภัยหรืออาสาสมัครสวัสดิภาพ ซึ่งการจัดสิ่งเหล่านี้ได้ดีในระดับใดนั้น ก็ย่อมขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนด้วยเพราะจะปฏิบัติและดำเนินการได้ดีจะต้องอาศัยบุคลากรด้วย ดังที่ เกียรติศักดิ์ สิทธิเสน [5] ได้ศึกษาปัจจัยในการจัดการความปลอดภัยให้แก่นักเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน ซึ่งมีขนาดต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการด้านความปลอดภัย ในเรื่องนโยบายงบประมาณ สถานที่และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05

ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา 1) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลางจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก 2) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก 3) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก 4) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลาง และ 5) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากขนาดของโรงเรียนแต่ละขนาดจะมีศักยภาพและความสามารถในการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา โดยมีผลมาจาก งบประมาณ จำนวนบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ในการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อประกอบการเรียนการสอนรวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชน ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้ปกครองก็มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนขนาดรองลงมาตามลำดับ [15] สรุปได้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับสวัสดิภาพนั้นไม่ใช่จำกัดอยู่เฉพาะตัวบุคคลที่ทำการศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปยังบุคคลข้างเคียงด้วย ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับสวัสดิภาพสามารถแบ่งเป็น 2 กรณี คือสวัสดิศึกษาส่วนบุคคลและสวัสดิศึกษาชุมชน (Personal Safety Education and Community Safety Education) สวัสดิศึกษาส่วนบุคคล หมายถึงกระบวนการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการป้องกันอุบัติเหตุ และการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะจนเป็นนิสัย เช่น การเดินข้ามถนน การปฏิบัติตามกฎจราจร การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น สวัสดิศึกษาชุมชน หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยของชุมชนหรือสังคมส่วนรวม เช่น การป้องกันอัคคีภัย การป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดบนถนน การระวังและป้องกันเกี่ยวกับการใช้

สารเคมีที่เป็นพิษ เป็นต้น และ เอ็มอัชมา วัฒนบูรานนท์ [3] ได้กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงานการเรียนการสอนสวัสดิศึกษานั้นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญคือการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาโดยเฉพาะ จึงทำให้ขนาดของโรงเรียนต่างกันมีระดับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เอ็มอัชมา วัฒนบูรานนท์ [3] ได้สรุปว่าวิธีการสอนเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยจะประสบความสำเร็จ ย่อมต้องอาศัยสื่อต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสื่อที่ใช้ควรจะเป็นสื่อที่ดีและเหมาะสมกับเนื้อหาต่างๆ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่จะมีมาตรการในการดำเนินงานและการปฏิบัติที่ชัดเจนมากกว่า ดังที่ วรรณช อยู่เล่มห์ [16] ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนรักษาความปลอดภัยของ สถานศึกษาขนาดใหญ่จังหวัดชัยนาท ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนรักษาความปลอดภัยตามการรับรู้ของครู ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสามโรงเรียนใช้แผนรักษาความปลอดภัยในรูปแบบของ แผนรักษาความปลอดภัยในรูปงานหรือโครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีการกำหนดนโยบายความปลอดภัย มาตรการความปลอดภัย และกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัย

2.2 เปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครูโดยรวมพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ดำเนินการส่งการไปยังโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดให้แจ้งนโยบายให้ครูทุกคนตระหนักถึงความสำคัญรวมถึงอาจมีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านต่างๆ ให้กับครูทุกคนและทุกระดับที่มีการบรรจุเข้ารับราชการ ซึ่ง พันัส หันนาดิษฐ์ [17] ได้อธิบายว่าสถาบันการศึกษาควรมีบทบาทในการจัดดำเนินการรักษาความปลอดภัยจัดเป็นหน้าที่หนึ่งที่สถาบันการศึกษาพึงปฏิบัติ และนิชานันท์ ชูดวงแก้ว [18] ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” โดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก และ ศรัณยา บุญประกอบ [12] ได้ศึกษาการจัดการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร การเปรียบเทียบการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและ ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจัดบริการความปลอดภัยทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปีจะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมที่มีประสบการณ์มากกว่า 11 ปีขึ้นไป อาจเนื่องมาจาก ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี ส่วนมากจะเป็นครูระดับปฏิบัติการซึ่งจะได้รับมอบหมายให้ดูแลเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 11 ปี ขึ้นไป เพราะโดยส่วนใหญ่ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 11 ปีขึ้นไป จะเป็นครูที่เป็นผู้บริหารหรือเป็นครูที่เป็นหัวหน้างานมากกว่า ซึ่งจะเป็นผู้ที่มอบหมายให้ครูปฏิบัติการทำการตามนโยบายของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่าเป็นผู้ที่จะมีการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษามากกว่า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดนโยบายมาตรการให้ชัดเจนและมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับให้ครูและทุกคนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อให้มีการดำเนินการในด้านต่างๆ ให้สูงขึ้น

1.2 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุให้เหมาะสมตามขนาดของโรงเรียน

1.3 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการหารือกันในการวางแผนทั้งด้าน บุคลากร งบประมาณ และ อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ

1.4 ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรมีการหาเครือข่ายในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา เช่น หาเครือข่ายกับองค์กรและหน่วยงานของภาคเอกชน หาเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบหรือแนวทางจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและการดำเนินงานให้มากขึ้น

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยและศึกษาการดำเนินการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา. (2521:6). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). *การจัดความปลอดภัยในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: กรมพลศึกษา.
- [3] เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์. (2548). *ความปลอดภัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- [4] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *คู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- [5] เกรียงศักดิ์ สิทธิเสน (2549). *ปัจจัยในการจัดการด้านความปลอดภัยให้แก่ักเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา*. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 3. ปริญญาโท กศ.บ. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- [6] ไทยรัฐ. (2557). สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2557, จาก <http://www.thairath.co.th//print.php?id=23189>.
- [7] มติชน. (2557). สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=23164>.
- [8] Krejcie, Robert; & Morgan, V. (1970, Autumn). *Determining Sample Size for Research Activity*. Educational and Psychological Measurement. 3: 607 – 610.
- [9] พรหมพิไล บัวสุวรรณ. (2551). การพัฒนารอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา. ในวารสารรายงานการประชุมวิชาการ. *กรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- [10] พระศราวุธ เร่งกำเนิด. (2552). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- [11] นชนก เสริมบุญครอง. (2550). *สวัสดิกภาพของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเครือข่ายสงฆ์สมณทลกรุงเทพฯ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [12] ศรัณยา บุญประกอบ. (2549). *การศึกษาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [13] ศิริพร อนุสสา. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความปลอดภัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในครอบครัวชาวเอเชีย*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [14] นพเก้า ณ พัทลุง. (2551). *เทคนิคการวิจัยในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา: เทมการพิมพ์สงขลา.
- [15] วิจิตร สถิตธำรงค์. (2552). *การศึกษาสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเครือมารีย์วิทยา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา
- [16] วรณช อยู่เล่าห์. (2550). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาขนาดใหญ่จังหวัดชัยนาท*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- [17] พันธ์ หันาคินทร์. (2548). *หลักการจัดกิจกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- [18] นิชานันท์ ชูดวงแก้ว. (2550). *รายงานการวิจัยเรื่องศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.